

PLAN DE DINAMIZACIÓN DE CONVIVENCIA E BENESTAR

CURSO 2023-2024

1. XUSTIFICACIÓN	1
Contexto	1
Marco normativo	3
Análise DAFO.....	4
Equipo de dinamización.....	5
As condutas disruptivas.....	6
As condutas violentas.....	7
2. OBXECTIVOS E INDICADORES	7
3. ACTIVIDADES	9
Obradoiros para favorecer o desenvolvemento do benestar emocional do alumnado.....	9
Recanto da calma.....	10
Plan Proxecta	10
Proxectos.....	10
Plambe	Error! Bookmark not defined.
Plan de Bibliotecas Creativas	10
Días conmemorativos	10
Aula Antón Pulido	11
Comedor escolar	11
Actividade formativas.....	11
4. PROCEDIMENTO DE SEGUIMENTO, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DO PLAN E, NO SEU CASO, DE DIFUSIÓN	11
Avaliación dos procesos:.....	12
Criterios para a avaliación e valoración da Programación.....	12
Difusión.....	12

1. XUSTIFICACIÓN

Contexto

Amoeiro enmárcase na meseta de Os Chaos, situada ao noroeste do val do río Miño, limitando ao este co municipio de Coles, ao norte con Vilamarín e San Cristovo de Cea, ao sur coa capital da provincia de Ourense e Punxín e ao oeste con Maside.

Conta cun total de 2.391 habitantes no ano 2023 e, no núcleo deste concello, atópase o CEIP Plurilingüe Ramón Otero Pedrayo. O edificio consta dunha soa planta para as aulas e, na parte baixa, sitúase o comedor/salón de actos, a cociña (que é de xestión directa) e o ximnasio con baños, ademais dun patio interior que utilizamos para a realización de eventos e o lecer nos días de mal tempo.

O máis destacado do centro é variabilidade no número de unidades coas que conta cada ano, xa que, non sempre son as mesmas e varía en función do número de alumnos/as existentes. Así, cantos máis alumnos/as, máis mestres/as e máis membros do equipo directivo pode ter. Polo tanto, hai anos que o centro conta con secretaria, se o centro ten con 6 unidades, e os anos nos que o centro queda con cinco unidades, a figura da secretaria queda en mans da directora do centro.

Así mesmo, este centro caracterízase pola mobilidade do alumnado, xa que sempre vén alumnado novo ao longo do curso escolar e, ás veces, tamén hai alumnado que se vai no medio do curso. A día de hoxe o centro conta cun total de 77 alumnos/as, 20 de infantil e 57 en primaria.

Este centro, neste curso escolar 2023-2024, conta cun total de 7 unidades, dúas en infantil e cinco en primaria.

Nas dúas aulas de infantil hai unha aula de 4º/5º EI (2 de 4º e 11 de e outra de 6º de infantil (7 alumnos).

En primaria a distribución é a seguinte:

- 1º EP: 10
- 2º EP: 10 (ata fai pouco eran 11)
- 3º EP: 9
- 4º EP: 11
- 5º/6º EP aula mixta: 17 (10 en 5º e 7 en 6º).

O claustro compóñeno un total de 13 mestres e mestras. Así mesmo, no centro hai dúas mestras itinerantes:

- A orientadora, que vén ao centro os mércores. O seu centro base é o CEIP Virxe de Covadonga en Ourense.
- A mestra de relixión, que acode ao centro os xoves e os venres e o seu centro base é p CEIP Ben-Cho-Shey en Pereiro de Aguiar.

Compoñentes do claustro:

- 2 mestras de educación infantil. Unha delas é a secretaria do centro.
- 4 mestras de educación primaria.
- 1 mestra especialista en inglés.

- 1 mestre de Educación Física que ademais é titor en 5º/6º EP.
- 1 mestra de música que imparte tamén apoios en diferentes aulas.
- 2 PTs a tempo completo; unha tamén realiza sesións de AL ao non ter un docente especialista no centro.
- 1 mestra PROA+, a media xornada.
- A directora do centro.

A xornada escolar é partida: o horario de mañá- de 10:00 a 14:10 e de tarde: de 15:30 a 16:30 de luns a xoves. Os venres o alumnado non ten clase pola tarde, sendo o horario de 10:00 ata as 14:20 horas.

Tendo en conta o número de unidades anteriormente citadas, contamos con dous PT a tempo completo, ademais dunha docente coa especialidade de primaria PROA+, que está no centro a media xornada.

O centro está inmerso en numerosos plans e proxectos, sen contar cos prescritivos: programa PROA+, biblioteca creativa; cuarto ano de PLAMBE. No plan PROXECTA+ (Xogade) levamos moito tempo participando e incidimos no deporte escolar como un hábito para estar en forma e evitar a obesidade. Salientar que recentemente o centro gañou un premio ao traballo por proxectos realizado curso pasado que levaba por título: “A pintura: pintores e pintoras” dotado con 2.000€. Este ano continuamos na mesma liña traballando os “Autores e autoras dos nosos contos”, na que todo o centro é partícipe.

Os servizos complementarios cos que conta o centro son: transporte escolar, comedor, acollida temperá (ou Plan Madruga) e as actividades extraescolares.

Marco normativo

Na ORDE do 23 de agosto de 2023 establécese a figura da persoa coordinadora de benestar e convivencia nos centros educativos de Galicia.

A Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa, menciona no seu artigo 10.1 que o proxecto educativo de cada centro debe incluír un plan de convivencia que recolla e desenvolva os fins e principios establecidos no artigo 3 da devandita lei, así como os regulados nas leis orgánicas pertinentes.

A redacción dada pola Lei orgánica 3/2020, do 29 de decembro, que modifica a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, estipula no seu artigo 124.5 que as administracións educativas regularán os requisitos e funcións do coordinador ou coordinadora de benestar e protección.

A Lei orgánica 8/2021, do 4 de xuño, de protección integral á infancia e á adolescencia fronte á violencia, dedica o capítulo IV do título III ao ámbito educativo. No seu artigo 35.1 establécese a obrigatoriedade de que todos os centros educativos con estudantes menores

de idade, independentemente da súa titularidade, deben contar cun coordinador ou coordinadora de benestar e protección do alumnado, que actuará baixo a supervisión da persoa que exerza a dirección ou titularidade do centro.

O Plan de Benestar Emocional fai fincapé constantemente na educación para a convivencia, xa que se recoñece a súa importancia tanto para o benestar de todos os membros da comunidade educativa como para o desenvolvemento persoal e social, así como o rendemento académico do alumnado. A lei destaca a relevancia da convivencia en cada etapa educativa, establecendo obxectivos específicos e asignando funcións aos órganos de dirección do centro relacionadas con este aspecto.

De acordo coas recomendacións da UNESCO sobre a educación para o século XXI, ponse de manifesto a necesidade de que o alumnado aprenda a convivir na escola, coñecendo aos demais e creando un espírito de colaboración que fomente a realización de proxectos comúns e a resolución pacífica e intelixente dos conflitos.

Por primeira vez prescríbese un Plan de Convivencia nos centros educativos, establecendo como unha das funcións do consello escolar propoñer medidas que favorezan a convivencia, a igualdade de xénero e a resolución pacífica dos conflitos.

A educación para a cidadanía democrática, activa e responsable baséase en valores como a xustiza, a tolerancia, o respecto e a solidariedade. O obxectivo é desenvolver no alumnado habilidades para resolver problemas e conflitos, asumir a xestión da súa vida con responsabilidade, relacionarse positivamente e tomar decisións con sentido crítico.

Neste marco legal e social propónse o Programa Anual de Convivencia e Benestar como base para a mellora das relacións dentro da comunidade educativa. O Plan de Convivencia, no que se basea esta programación, recolle as medidas necesarias para reforzar a convivencia, mellorar o clima das relacións e promover a prevención e resolución pacífica de conflitos.

Análise DAFO

Para a elaboración do Plan faise un análise de debilidades, ameazas, fortalezas e oportunidades (DAFO). A maior vantaxe do emprego deste tipo de análise é a visión integral e estruturada do contexto do centro educativo, facilitando a identificación de aspectos internos e externos que inflúen no benestar e na convivencia. Ao detectar fortalezas e oportunidades, o centro pode aproveitar os seus recursos e capacidades para mellorar o ambiente escolar. Así mesmo, ao recoñecer debilidades e ameazas, anticipáanse posibles obstáculos, permitindo planificar medidas preventivas e correctivas, o que asegura unha xestión efectiva dos riscos.

1. VARIABLES EXTERNAS QUE INCIDEN NO CENTRO

OPORTUNIDADES	AMEAZAS
1. Apoio da Inspección Educativa	1. Alumnado con móbiles en iades moi temperás.
2. Dispoñibilidade fóra do horario lectivo das instalación do centro.	2. Incorporación temperá do alumnado ás redes sociais.
3. Proximidade de instalación deportivas municipais: pavillón.	3. Detrimento da actividade física na súa vida cotiá.
4. Boas relación coa contorna (familias, Concello, CIM...).	4. Continuidade para que a orientadora compartida do noso centro non veña só un día á semana.
2. VARIABLES INTERNAS QUE INCIDEN NO CENTRO	
FORTALEZAS	DEBILIDADES
1. Implicación do profesorado na actualización docente, participando en diferentes plans e proxectos (PFPP, PROA+, Edixgal, PLAMBE...).	1. Carga excesiva do traballo administrativo.
2. Alta motivación e responsabilidade do profesorado.	2. Escasa colaboración dalgunhas familias.
3. Participación activa do alumnado mediante tarefas escolares colaborativas e inclusivas.	3. Aumento considerable de alumnado con NEAE que precisa dunha atención máis individualizada.
4. Centro inclusivo onde se promoven valores de respecto, non discriminación, convivencia e resolución pacífica de conflitos e onde se atende o benestar da comunidade.	4. Incorporación de alumnado estranxeiro con competencia curricular baixa.

A información recollida no cadro, serve como ferramenta estratéxica para a toma de decisións, axudando a priorizar accións e recursos, e asegurando a aliñación do plan de benestar cos obxectivos xerais do centro. A súa natureza visual e comprensible facilita a comunicación de achados e estratexias a toda a comunidade educativa, promovendo transparencia e participación. Finalmente, o DAFO permite a avaliación e mellora continua do plan, axustando as estratexias segundo a evolución do contexto e os resultados obtidos, fomentando unha cultura de mellora continua.

Equipo de dinamización

O equipo de dinamización da Convivencia e Benestar do centro busca impulsar cambios na organización do centro, nos procesos de ensino-aprendizaxe, nas actuacións do profesorado, na formación tanto do profesorado como do alumnado, así como nas relacións coas familias e coa comunidade.

Espérase que esta dinamización da Convivencia e do Benestar non sexa simplemente unha tarefa burocrática, senón unha oportunidade para reflexionar xuntos sobre un dos obxectivos máis importantes do sistema educativo actual: ensinar a convivir e a ser persoa, desenvolvendo competencia social e cidadá. A través desta programación búscase crear unha dinámica verdadeiramente útil, realista e adaptada ás peculiaridades e necesidades do centro, que contribúa a mellorar as relacións na comunidade educativa e, en definitiva, a vida social do centro.

O equipo está formado polas seguintes Mestres:

- **María Beatriz González Limia**
- **María Cinta Paz Alonso (coordinadora)**

O equipo manterá estreita comunicación co departamento de orientación do centro, así como coa dirección, que actuará como supervisora do desenvolvemento da dinamización. Poderán tamén incorporarse ao traballo do equipo outros membros da comunidade educativa para abordar temas específicos.

O equipo de convivencia e benestar reunirse tantas veces como sexa necesario para cumprir coas súas funcións.

Ao analizar a escasa conflitividade presente no centro, podemos clasificar en dous grupos as condutas conflitivas que con máis frecuencia se atopan nas aulas: as condutas disruptivas e as condutas violentas.

As condutas disruptivas

Entendemos por “disrupción” todo un conxunto de condutas inapropiadas do alumnado dentro das aulas (levantarse a destempo, falar durante as explicacións, non atender nin deixar atender aos compañeiros/as, etc.) con efectos negativos para o desenvolvemento normal das clases. Citamos algunhas das condutas máis habituais:

- Pedir con certa frecuencia saír ao servizo.
- Pintar nas mesas.
- Tirar cousas pola clase.
- Consumir algún tipo de comida en espazos non permitidos.
- Desordenar mobiliario.
- Emitir ruídos ou berros na clase.
- Saír ou entrar desordenadamente.
- Falta de interese, pasividade ou inactividade.
- Non traer o material escolar necesario: libros, cadernos, bolígrafo, e roupa e calzado deportivo, no caso da clase de Educación Física (ocasional).

- Falar a destempo.
- Non acatar as ordes do profesorado (ocasional).
- Levantarse do sitio sen permiso.
- Faltarlle ao respecto a algún compañeiro/a.
- Interromper os xogos dos seus compañeiros.

Citamos como causas dos anteriores comportamentos as seguintes:

- Impulsividade, pouca reflexión.
- Falta dun referente de autoridade.
- Falta de responsabilidade da familia ante o centro en casos puntuais.
- Falta de atención e de escoita activa.
- Falta de motivación.

As condutas violentas

Moi ocasionalmente observamos algunhas condutas agresivas, pretas da violencia, sen que as persoas que provocan o conflito saiban controlarse.

Nestas condutas prodúcese un dano físico, verbal ou psicolóxico causado a outra persoa de xeito intencionado, nuns casos e instintivo noutros. Trátase de episodios de agresividade verbal (falar mal do/a outro/a, ofender, insultar, poñer alcumes...) ou física (pegar, empuxar, dar tortas, facer a cambadela...) entre un/unha ou varios/as alumnos/as, como forma de solucionar un determinado conflito ou como resposta a unha provocación percibida.

2. OBXECTIVOS E INDICADORES DE LOGRO

OBXECTIVO	Acción / INDICADOR DE LOGRO
Garantir un ambiente educativo de respecto mutuo que faga posible o cumprimento dos fins da educación e que permita facer efectivo o dereito e o deber de aproveitar de xeito óptimo os recursos que a sociedade pon á disposición do alumnado no posto escolar.	Redución do número de incidentes de indisciplina, mellora nas enquisas de satisfacción de alumnado e profesorado, aumento da participación en actividades escolares.

Previr o tratamento das situacións de acoso escolar mediante medidas eficaces.	Número de casos de acoso escolar reportados, porcentaxe de casos resoltos de maneira satisfactoria.
Mellorar o clima escolar propoñendo accións cooperativas ou dinámicas de aula con fin dunha resolución pacífica dos conflitos. Avanzar no respecto entre todos os membros da comunidade educativa e na mellora da convivencia escolar.	Redución dos conflitos reportados, participación en actividades cooperativas, melloras nas enquisas de clima escolar.
Propoñer mecanismos necesarios para levar a cabo unha eficiente educación emocional no centro.	Implementación de programas de educación emocional, feedback positivo do alumnado e profesorado.
Poñer en funcionamento o Plan de Convivencia Escolar do centro.	Creación e difusión do Plan de Convivencia, nivel de cumprimento das actividades propostas, avaliación anual do plan.
Fomentar o uso de métodos alternativos de resolución pacífica de conflitos entre persoal do centro e entre o alumnado.	Número de casos de conflitos resoltos e satisfacción dos participantes.
Poñer en marcha dinámicas de mediación para fomentar as habilidades sociais e a intelixencia emocional entre o alumnado.	Cantidade de dinámicas de mediación realizadas, número de alumnos participantes, melloras nas habilidades sociais observadas.
Promover plans de formación en materia de convivencia e benestar.	Número de plans de formación deseñados e implementados, participación do profesorado.
Fomentar o respecto entre todo o alumnado e o profesorado do centro e toda a comunidade educativa.	Redución de incidentes de falta de respecto, mellora nas enquisas de satisfacción de todos os membros da comunidade educativa, observacións positivas nas aulas.
Potenciar o deseño e a posta en marcha de programas de intervención para a adquisición e desenvolvemento de competencias emocionais.	Cantidade de programas deseñados e implementados, resultados das avaliacións dos programas, testemuños positivos dos participantes.

Fomentar o traballo colaborativo para a posta en práctica das habilidades sociais e fomentar o respecto pola diversidade.	Número de actividades colaborativas realizadas, participación activa do alumnado, aumento na aceptación da diversidade.
Potenciar dinámicas de grupo, sobre todo ao principio de curso, con tempo específico para compactar ao alumnado das aulas de nova formación.	Número de dinámicas de grupo realizadas, integración do alumnado nas novas aulas, feedback positivo nas enquisas de inicio de curso.

3. ACTIVIDADES

Dentro do plan de benestar incluiremos as seguintes actividades:

Obradoiros para favorecer o desenvolvemento do benestar emocional do alumnado

Ao rematar o terceiro trimestre adicarase unha xornada para a realización de obradoiros que contribúen ao desenvolvemento do benestar emocional do alumnado. Participan todos os alumnos e alumnas do centro.

O alumnado distribúese en grupos mesturados por idade coa finalidade de acadar o desenvolvemento do traballo colaborativo e cooperativo. Os alumnos maiores configúranse como guías dos mais pequenos. Neste contexto xorde a colaboración, a empatía e a axuda. O alumno que pide axuda gaña en autonomía ó buscar quen e como pode axudalo. Os alumnos que axudan gañan en seguridade ó poder atender a un compañeiro, ó mesmo tempo xorde a empatía xa que este alumno con anterioridades noutras situacións seguro que tamén precisou axuda e colaboración dun compañeiro.

Propóñense os seguintes obradoiros:

- Mindfullnes.
- Ioga.
- Pulseiras da amizade.
- Bote da calma.
- Lectura de contos relacionados coas emocións.
- Música e emocións.
- Visionado dunha curtametraxe.

Recanto da calma

Creación dun recanto que está dispoñible para todo o alumnado. Nel poderán acudir cando o precisen.

Plan Proxecta

Levaremos a cabo programas educativos para fomentar o traballo cooperativo, interdisciplinar e competencial, concretamente a través do **PLAN PROXECTA** : *“Proxecto de Vida Activa e Deportiva”* (XOGADE).

Proxectos

Por outra banda, traballaremos por proxectos. A temática proposta para este curso é **“AUTORES E AUTORAS DOS NOSOS CONTOS”**.

PLAMBE

Tamén queremos subliñar que o noso centro está integrado no **PLAMBE** (Plan de mellora das bibliotecas escolares da Consellería), co propósito de proporcionar unha biblioteca escolar activa e renovada, coa finalidade de que o alumnado e o profesorado poidamos alcanzar os obxectivos e mellorar a calidade dos procesos de aprendizaxe.

Plan de Bibliotecas Creativas

Ademais, tamén formamos parte do **"PLAN DE BIBLIOTECAS CREATIVAS"**. Deste xeito, a biblioteca converteuse nun elemento fundamental para a innovación educativa, xa que promove e lidera a aplicación de metodoloxías activas, a integración das TIC en contextos reais de aprendizaxe e o traballo por proxectos, constituíndo un espazo de encontro para a convivencia e o benestar.

Días conmemorativos

O equipo de Convivencia e Benestar participará activamente en tódalas **conmemoracións** a nivel de centro ou aula que se desenvolvan no centro durante o presente curso escolar. Especialmente nas seguintes datas:

- **Día da NON VIOLENCIA.** 25 novembro.
- **Día INTERNACIONAL DA PAZ ESCOLAR E DA NON VIOLENCIA.** 30 xaneiro.
- **Día INTERNACIONAL DA MULLER.** 8 marzo.
- **Día MUNDIAL CONTRA O ACOSO ESCOLAR.** 2 maio.

Aula Antón Pulido

- No tempo de lecer os alumnos teñen a posibilidade de empregar a “**AULA ANTÓN PULIDO**”. Dita aula estreouse ó final do curso 2022-23, e foi un proxecto no que participou todo o claustro xunto coa colaboración do Concello de Amoeiro, que aportou unha dotación económica.
- Para plástica, desdobre (5º e 6º) e unha hora á semana cada grupo.
- Dispoñen de diversos materiais para utilizar, así como xogos de construción tipo “Lego”.
- Este espazo supoñe unha alternativa ó patio, xa que nesta aula os alumnos comparten materiais, crean en equipo, desenvolven a súa imaxinación, e todo isto nun ambiente cooperativo e participativo, onde os alumnos son capaces de autorregularse e resolver os posibles conflitos que poidan xurdir.

Comedor escolar

Comprensivo destacar a boa organización do comedor onde se mesturan maiores e pequenos nas mesas. Deste xeito, os maiores son os responsables da súa mesa, tratando de manter a limpeza e o orde. Cada neno, recolle o seu prato, o que facilita moito a xestión do persoal encargado do comedor. Todo isto contribúe activamente para que os alumnos acaden un maior nivel de compromiso, responsabilidade, convivencia e colaboración.

Actividade formativas

- “POÑENDO OS LENTE PARA A PROTECCIÓN DA INFANCIA”. Esta formación será impartida pola asociación **AMINO GALICIA** e está encamiñada a dotar ós mestres de ferramentas para poder previr e detectar o abuso sexual infantil.
- Congreso de coordinadores/as de benestar e convivencia.
- Xornada de formación do equipo de actuación contra o acoso escolar.

4. PROCEDIMENTO DE SEGUIMENTO, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DO PLAN E, NO SEU CASO, DE DIFUSIÓN

A Comisión de Convivencia (Consello Escolar) é responsábel de facer o seguimento e coordinar o Plan de Convivencia escolar. O Director, así como os profesores nos que delegue esta competencia, son encargados de aplicar as normas de convivencia no centro.

A Dinamización de Convivencia e Benestar reunirase, sempre que sexa pertinente, para analizar as incidencias ocorridas, revisar as accións levadas a cabo e avaliar os resultados alcanzados en relación coa posta en marcha do Plan de Convivencia escolar.

Ao rematar o curso escolar, elaborárase un Informe Anual da Convivencia no que se avaliará o conxunto de medidas planificadas e postas en práctica para mellorar a convivencia no centro.

Avaliación dos procesos:

O centro educativo elaborará o final de cada curso escolar, unha memoria da Programación de Convivencia e Benestar, que se incorporará á memoria final de curso, e que conterá, os seguintes aspectos:

- Grado de implantación e nivel de consecución dos obxectivos propostos.
- Actuacións realizadas e grado de participación dos distintos sectores da comunidade educativa.
- Formación e asesoramento recibidos nesta materia pola comunidade educativa e recursos empregados.
- Valoración dos resultados, conclusións e propostas de mellora para cursos sucesivos.
- Documentación elaborada.

Criterios para a avaliación e valoración da Programación

- Mellora na relación dos alumnos e nos grupos, manifestado polos alumnos, profesores e os titores.
- Grado de cumprimento das diferentes actividades propostas.
- Implicación dos diferentes órganos do centro para levar a cabo a Programación.
- Recursos materiais e humanos utilizados.
- Mellora xeral do clima de convivencia.

Difusión

O CEIP Ramón Otero Pedrayo de Amoeiro divulgará este documento por diferentes medios entre a comunidade educativa, facilitando o seu coñecemento por parte de todos.

O Equipo Directivo será o encargado de difundilo a través da páxina web do centro.